

Het college van B&W van de gemeente Delft
t.a.v. de wethouder Wonen, Stedelijke Vernieuwing en Zorg, de heer R. de Prez
Postbus 78
2600 ME Delft

Delft, 25 januari 2016
Betreft: Advies Toezicht WMO

Geacht college,

De gemeenten in de regio Haaglanden hebben de GGD Haaglanden aangewezen als toezichthouder op de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015).

Voor de inrichting van het toezicht zijn de 7 wettelijke kwaliteitseisen als algemene richtlijnen uitgewerkt in een normenschema:

"De kwaliteitsstandaard Wmo".

Deze kwaliteitsstandaard, die tot stand is gekomen op basis van risicoanalyse, is voor de GGD Haaglanden de basis voor het opstellen van een Programma van Toezicht.

De WMO-raad Delft onderschrijft het belang van adequaat toezicht op de uitvoering. Een kwaliteitsstandaard kan daarbij helpen. De kernvraag bij de inrichting van het toezicht is echter of op basis van toezichtbevindingen een uitspraak kan worden gedaan of de uitvoering voldoet aan de doelstelling van de wet en de kwaliteitseisen die daarin zijn opgenomen.

In de wet is in artikel 3 een algemene omschrijving gegeven van de kwaliteit en is aangegeven waar een goede voorziening in elk geval aan dient te voldoen.

De WMO-raad betwijfelt of, op basis van de voorliggende stukken, sprake is van adequaat en effectief toezicht. Fase 3, die in maart 2016 start, is volgens de kwaliteitsstandaard, het feitelijke begin van volledig toezicht. Volledig toezicht duidt er op dat op alle aspecten van de Wmo jaarlijks toezicht wordt gehouden, vergelijkbaar bijvoorbeeld met de accountantsverklaring bij een jaarrekening.

De kernvraag is welke uitspraken het toezicht doet op het totaal van de uitvoering van de Wmo en met welke betrouwbaarheid (de GGD Haaglanden) deze uitspraken doet.

Overigens vindt de WMO-raad de gehanteerde toezicht terminologie verwarrend. Preventief toezicht richt zich bijv op het toekennen van certificaten en op het vaststellen welke kwaliteitsstandaarden worden toegepast. Nalevingtoezicht is geen preventief toezicht. Nalevingtoezicht toets de feitelijke uitvoering en of in die uitvoering bijvoorbeeld de kwaliteitscriteria zijn toegepast.

Hier wordt nalevingtoezicht kennelijk gebruikt om vast te stellen dat de kwaliteitsstandaard wordt gehanteerd en niet of de uitvoering van de Wmo voldoet aan de bepalingen en doelstelling van de wet.

Het publiek belang is een prominent toezicht argument, niet alleen omdat goed toezicht bijdraagt aan het maatschappelijk vertrouwen in de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering, maar ook en misschien meer nog dat alle burgers die een beroep doen op de Wmo er van uit mogen gaan dat de voorziening binnen de wettelijke kaders tegemoet komt aan de wensen en behoeften van die burgers.

De WMO-raad adviseert u de aanbeveling van het Verwey Jonker Instituut te volgen en een meldpunt in te richten met telefoonnummer en emailadres van de toezichthoudende persoon/instantie en deze informatie bekend te maken bij zorgaanbieders, wijkteams, cliënten. Voorts is het van belang dat calamiteiten door zorgaanbieders worden gemeld.

De WMO-raad heeft een aantal vragen:

1. Richt het toezicht van de GGD Haaglanden zich uitsluitend op maatschappelijke organisaties die in opdracht van de gemeente taken uitvoeren die voortvloeien uit de Wmo (de aanbieders), of ook op de taken die de gemeente zelf uitvoert?
2. Bij de totstandkoming van de kwaliteitsstandaard ontbreekt de cliëntinbreng, terwijl in de kwaliteitsstandaard terecht wordt aangegeven dat de beleving door de cliënt van de geboden zorg centraal staat.
3. Op welke wijze toets de toezichthouder de kwaliteit. Doet zij dat door preventief vast te stellen of de kwaliteitsstandaard wordt toegepast of ook door ex post in een representatieve steekproef van dossiers en bij cliënten vast te stellen of de kwaliteit voldoet aan eisen die daaraan gesteld zijn?
4. De WMO-raad acht proactief toezicht voor de meest kwetsbare en risicovolle groepen belangrijk. Wordt hier prioriteit aan gegeven en hoe vindt de invulling daarvan plaats.
5. In de randvoorwaarden is aangegeven dat de GGD Haaglanden geen toezicht houdt op eisen waarvoor voorliggend toezicht geldt. Genoemd worden contractmanagement, certificering, brandweer etc.. De vraag is op welke wijze het voorliggend toezicht geregeld is en zichtbaar wordt bij de beoordeling van de (kwaliteit van de) uitvoering van de Wmo.
6. Toepassing van contractmanagement wordt in de kwaliteitstandaard als voorwaarde gesteld. Het toezicht door de GGD Haaglanden is aanvullend op de controle vanuit het contractmanagement door gemeenten. Ook hier weer de vraag op welke wijze deze controle en beoordeling door gemeenten geregeld is en hoe deze bevindingen zichtbaar worden bij de beoordeling over de uitvoering van de Wmo.
7. Valt de informele zorg (vrijwilligers en mantelzorgers) ook onder het toezicht van de GGD?
8. Op welke wijze wordt het toezicht geregeld op zorgaanbieders van het PGB en van niet gecontracteerde zorgaanbieders?
9. GGD Haaglanden heeft ook andere (adviserende) taken. Hoe wordt voorkomen dat de GGD Haaglanden in haar toezichthoudende rol haar eigen adviezen controleert? Anders gezegd hoe wordt de functiescheiding geregeld?
10. Welke capaciteit en deskundigheid is met de GGD Haaglanden overeengekomen om de toezichthoudende rol te vervullen? En welke capaciteit is als afgeleide daarvan grosso modo beschikbaar voor het toezicht in de gemeente Delft?

De WMO-raad Delft vindt een goede uitvoering en adequaat toezicht van groot belang voor degenen die op de WMO zijn aangewezen om deel te nemen aan de samenleving en ook voor het maatschappelijk draagvlak.

De WMO-raad adviseert U daarbij het toezicht effectief en doelmatig in te richten waarbij de nadruk komt te liggen op de feitelijke uitvoering.

Altijd tot nadere toelichting bereid, namens de WMO-raad,

A.J. Duymaer van Twist, voorzitter